

Faxe Kommune
Center for Plan & Miljø
Frederiksgade 9
4690 Haslev

Klimatilpasning
J.nr. 2025 - 7020
Ref. PSO/IGR
Den 26. februar 2025

Sendt pr. mail til: Poul Jensen, pojec@faxekommune.dk

Kystdirektoratets udtalelse til kommunalt fællesprojekt ved Faxe Ladeplads Øst – Kystbeskyttelse i form af klitdige eller tilbagetrunkent dige ved Frederiksvej og Rosendalsvænget, og højvandsmur med skråningsbeskyttelse eller tildækket højvandsmur med skråningsbeskyttelse ved Vemmetoftevej, Faxe Kommune

Faxe Kommune har anmodet Kystdirektoratet om en udtalelse efter kystbeskyttelseslovens § 2, stk. 1, i forbindelse med et kommunalt fællesprojekt om kystbeskyttelse i form af klitdige eller tilbagetrunkent dige ved Frederiksvej og Rosendalsvænget, og højvandsmur med skråningsbeskyttelse eller tildækket højvandsmur med skråningsbeskyttelse ved Vemmetoftevej, Faxe Kommune

Kystdirektoratet gør opmærksom på, at denne udtalelse er vejledende, og kan lægges til grund i den videre behandling af det kommunale fællesprojekt. Udtalelsen er udarbejdet på baggrund af det fremsendte projektmateriale.

Lovgrundlag

Når en kommunalbestyrelse, jf. kystbeskyttelseslovens § 2, stk. 1 (LBK nr. 73 af 18. januar 2024), anmoder Kystdirektoratet om en udtalelse i forbindelse med et kommunalt fællesprojekt, skal Kystdirektoratet afgive en udtalelse til projektet senest 4 uger efter modtagelse af anmodningen.

Grundlaget for udtalelsen

Denne udtalelse er baseret på et skitseprojekt, som er udarbejdet af Niras for Faxe Kommune dateret 8. januar 2025. Projektet omfatter 2 delstrækninger øst for Faxe Ladeplads. Projektstrækning syd, som er beliggende ved Frederiksvej og Rosendalsvænget og projektstrækning nord, som er beliggende ved Vemmetoftevej, se Figur 1.

For begge strækninger er det valgt, at levetiden er 50 år (2075). Der ønskes beskyttelse mod en 100 års vandstand i 2075 på begge strækninger med tilhørende bølger.

Figur 1 Oversigt over linjeføring for alle løsningsforslag (Kilde: Niras, januar 2025)

Projektstrækning Syd

For projekt strækning syd er der foreslået 2 løsningsforslag: Et klittedige og et tilbagetrukket dige.

Klittediget består af et dige af ler tildækket med sand, som følger den eksisterende lave klit, og som sammen med stranden virker bølgedæmpende. Det anbefales i materialet, at der anvendes sand med en kornstørrelse lidt større end et naturligt forekommende for at gøre det mere solidt. Det anbefales endvidere at tilplante diget med eksempelvis marehalm eller hjelme. Vedligeholdelse sker med sandfodring foran klitten

Det tilbagetrukne dige er et lerdige beklædt med græs. Det anbefales i materialet, at diget placeres så tilbagetrukket og så tæt som muligt på området, som skal kystbeskyttes, så kystlandskabet påvirkes mindst muligt. Den tilbagetrukne placering giver mindre bølgepåvirkning af diget, da bølgerne brydes henover stranden og klitten.

Projektstrækning Nord

For projekt strækning Nord er der foreslået 2 løsningsforslag: En højvandsmur med skråningsbeskyttelse og en tildækket højvandsmur med skråningsbeskyttelse.

Højvandsmuren med skråningsbeskyttelse består af en lodret mur, som kan opbygges af eksempelvis beton, træ, stål eller plastik. Foran muren er der anlagt en skråningsbeskyttelse af sten. Bag muren er der et opfyld med græs på toppen. Det er usikkert, om der er sandfodring

med i løsningen, men Kystdirektoratet tager udgangspunkt i tabel 7.1, der beskriver, at kompenserende sandfodring er en del af løsningen.

Den tildækkede højvandsmur er opbygget på samme måde som muren uden tildækning. Stenene er tildækket med sand, mens der stadig er græs på bagfyldet.

Desuden er der foreslået diger af ler på begge sider af vandløbet.

Eksisterende kystbeskyttelse

Der er ikke kystbeskyttelse på strækningen.

Vurdering af risiko ved erosion og/eller oversvømmelse

Det fremsendte kystbeskyttelsesprojekt har til formål at beskytte værdier i form af huse mod oversvømmelse og erosion fra havet, samt oversvømmelse fra et vandløb, som skyldes forhøjet vandstand i havet.

Projektområdet i syd er beliggende mellem kote 1,0 DVR90 og kote 2,0 DVR90.

I Kystdirektoratets Højvandsstatistik fra 2024 er en 20-, 50- og 100 års hændelse hhv. 154 cm, 164 cm og 171 cm (vandstandsmåler Rødvig Havn).

Der er på projektstrækningen generelt oplevet aflejring fra 1954 til 2022, hvilket skyldes forlængelse af Faxe Havns nordøstlige ledemole. Aflejningsraten er op til 1,2 meter/år beregnet for en periode fra 1954 til 2022. I erosionsatlasset er den akutte erosion registreret som stor, fordi det kan forekomme at høj vandstand og store pålandsbølger optræder samtidigt som i 1872 og 2023.

Der er i 2023 oplevet oversvømmelse og akut erosion på projektstrækningen i forbindelse med storm og forhøjet vandstand. Der blev målt/observeret en vandstand på 1,69 meter. Der blev i forbindelse med stormen observeret en akut erosion af kysten på op til 5-10 meter ved af bølgerne udjævnede den kystnære klit. Den kystnære klits højde er sænket ca. 0,8 til 1,2 m under stormen.

Kystdirektoratet finder ud fra højvandsstatikken, de oplevede hændelser samt den stigende middelvandstand, at der er behov for at beskytte husene mod syd mod oversvømmelse. Kystdirektoratet finder ud fra den akutte erosion og de oplevede hændelser, at der er behov for at beskytte den nordlige del mod akut erosion, samt mod kronisk erosion frem mod 2075.

Kystdirektoratet finder ud fra højvandsstatikken, de oplevede hændelser samt den stigende middelvandstand, at der er behov for at beskytte husene mod nord mod oversvømmelse fra havet via vandløbet.

Linjeføring

Kystdirektoratet har i det følgende forholdt sig til de foreslåede løsningsforslag og disses påvirkning på hensynene i kystbeskyttelsesloven frem til 2075.

Strækning syd

Kystdirektoratet vurderer, at klitdigets linjeføring vurderes at være meget tæt på optimalt, da den følger én af de før stormen eksisterende klitrækker i området. Linjeføringen kunne optimeres en smule i forhold til præcist, hvor den placeres på tværs af kysten. Dette kan ske i detail projekteringen.

Kystdirektoratet vurderer, at den tilbagetrukne diges linjeføring med fordel kunne trækkes tættere på husene og følge terrænet. Dette ville passe bedre ind i landskabet. Dette kan ske i detail projekteringen.

Strækning nord

Kystdirektoratet vurderer, at de foreslåede linjeføringer med fordel kunne flytte ind til erosionsskrænten som er opstået efter 2023 stormfloden, hvorved hensynet til kystlandskabet og adgang langs stranden ville forbedres. Samtidig vil de bølger, som påvirker beskyttelsen være lidt mindre.

Metode og dimensioner

Kystdirektoratet har i det følgende forholdt sig til de foreslåede løsningsforslag og disses påvirkning på hensynene i Kystbeskyttelsesloven frem til 2075.

Generelt vurderer Kystdirektoratet, at dimensioneringen af kystbeskyttelsen mod en vandstand på 2,1 m DVR90 med tilhørende bølger er passende i forhold til 50 års levetid og det risikobillede, som er i området

Strækning syd

På denne strækning vurderer Kystdirektoratet, at klitdiget er en god løsning fordi en klit er naturlig på strækningen på grund af den naturlige sedimenttransport fra nordøst til sydvest og den aflejrende effekt Faxe Havns nordlige ledemole har. Den indbyggede lerkerne er dog et fremmedelement, og er ikke nødvendigt af kystbeskyttelseshensyn, hvilket bl.a. kunne iagttages i Solrød under stormen i 2023. Der holdt klitterne af sand fint vandet ude. Der er på strækningen plads nok til ev.t. at gøre klitten lidt bredere.

Klitdiget vil fortsat medvirke til en høj rekreativ og naturmæssig værdi, samt medvirke til at kunne opretholde den eksisterende adgang til og langs med stranden. Klitdiget har ingen negative påvirkninger på nabostrækningerne.

Det tilbagetrukne dige med græs vil fremstå markant i landskabet, idet det ikke følger konturerne i landskabet. Vegetationen med græs vil ikke være naturligt for området. Digets placering gør, at det skal overvejes, hvor vandet fra et eventuelt skybrud løber hen.

Det bør overvejes om et landskab lagt tæt ind til husene med naturligt forekommende vegetation ikke er en bedre løsning i forhold til det landskabelige hensyn, naturen og eventuel afvandingsforholdene i forbindelse med et skybrud.

Som det også fremgår af materialet, skal Faxe Kommune i den videre vurdering ift. valg af løsning tage højde for påvirkning af arealfredningen, naturbeskyttede områder og bilag IV-arter.

Strækning Nord

På denne strækning vurderer Kystdirektoratet, at en højvandsmur med kompenserende sandfodring ikke er den optimale konstruktion. Som det fremgår af figur 7.4 sker oversvømmelse fra havet udelukkende via vandløbet. Kystdirektoratet vurderer derfor, at det ikke er nødvendigt at etablere højvandsbeskyttelse ud mod havet, ud fra de designkriterier som er opstillet.

På denne strækning vurderer Kystdirektoratet, at en højvandsmur med kompenserende sandfodring og tildækning med sand, ikke er den optimale konstruktion. Som det fremgår af figur 7.4 sker oversvømmelse fra havet udelukkende via vandløbet. Kystdirektoratet vurderer derfor, at det ikke er nødvendigt at etablere højvandsbeskyttelse ud mod havet, ud fra de designkriterier som er opstillet.

Der er i skitseprojektet redegjort for, at der er lille kronisk erosion, og at oktober 2023 stormen gav anledning til akut erosion på strækningen. En analyse af højdeforholdene før og efter stormen, som Kystdirektoratet har lavet vha. programmet ScalgoLive viser, at den akutte erosion har resulteret i, at en relativt lille mængde sand er eroderet i klitten og transporteret ud i kystprofilen.

Kystdirektoratet anbefaler derfor, at erosionsbeskyttelsen etableres ved at reetablere den klit, som beskyttede imod 2023 stormfloden, og kompenserer for den kroniske erosion ved sandfodring. Det er en løsning som fremadrettet kan reducere risikoen for erosion. Samtidigt påvirkes adgangen langs stranden og dens rekreative værdi ikke. Sandfodringen er en naturbaseret løsning, som passer til stedet. Derfor påvirkes naturen og landskabet ikke.

Vejledning om vedligeholdelse

De nævnte kystbeskyttelsesanlæg kræver forskellige former for vedligeholdelse. Det er afgørende, at de vedligeholdes for at kystbeskyttelseffekten opretholdes. I tabel 7.4 ser det umiddelbart ud til, at der alene påregnes vedligeholdelsesomkostninger ved kompensationsfodringen.

Natura 2000 og VVM

I forbindelse med en afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, skal der efter miljøvurderingsloven (LBK. nr. 4 af 3. januar 2023) træffes afgørelse om, hvorvidt projektet medfører, at der skal udarbejdes en miljøvurdering (VVM). Der skal ligeledes træffes afgørelse efter kysthabitatbekendtgørelsen (BEK nr. 654 af 19/05/2020) om, hvorvidt projektet medfører, at der skal udarbejdes en konsekvensvurdering.

Det nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 260 m øst for projektstrækningen, som jf. figur 7.1 slutter ved matr. nr. 9c Kissendrup By, Hylleholt. Det drejer sig om Natur 2000-område nr. 167, Skove ved Vemmetofte. Ifølge projektet materialet er der dog et vist overlap mellem projektstrækning og Natura 2000-området. I det videre arbejde med løsninger skal det vurderes, hvordan projektet i dets levetid vil påvirke bevaringsmålsætningen for Natura 2000-

området og bilag IV-arter i området. Ift. bilag IV-arter har Styrelsen for Grøn arealomlægning og Vandmiljø udarbejdet bl.a. følgende vejledninger:

- Håndbog for bilag IV-arter Del 1
- Håndbog for bilag IV-arter Del 2
- Q&A vedr. Håndbog for bilag IV-arter, Del 2 – Odder og flagermus

I forbindelse med kommunens vurdering af hvorvidt projektet er VVM-pligtigt, gør Kystdirektoratet opmærksom på, at det er et konkret projekt, som der skal tages udgangspunkt i.

Anden lovgivning

Det oplyses i materialet, at der skal ansøges om dispensation fra en række lovgivninger. Tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 3 erstatter dog en række dispensationer og tilladelser efter anden lovgivning, jf. kystbeskyttelseslovens § 3 a.

Kystdirektoratet gør opmærksom på, at en tilladelse efter kystbeskyttelsesloven til det konkrete projekt vurderes at erstatte følgende lovgivninger:

Naturbeskyttelsesloven

- skovbyggelinje (§ 17) på den nordøstlige projektstrækning,
- fortidsmindebeskyttelseslinje (§ 18),
- strandbeskyttelseslinjen (§ 15)
- beskyttede naturtyper (§ 3), overdrev og evt. strandeng mod nordøst
- fredninger (§ 50) (Hylleholt Strande)

Inklusion af afgørelser efter vandløbsloven er valgfri.

Kystdirektoratets vurdering i forhold til inklusion af anden lovgivning er vejledende.

Lov om vandplanlægning

Projektet skal være i overensstemmelse med § 8 i bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, herunder om en evt. tilladelse til projektet kan indebære risiko for tilstandsforringelse og ikke målopfyldelse af berørte vandforekomster,

Havplan

Statslige og kommunale myndigheder er forpligtede til at sikre, at tilladelser mv. til arealanvendelser på havet og vedtagne planer ikke strider imod havplanen, jf. havplanlovens § 14.

Havplanen kan tilgås her: <https://havplan.dk/da/page/info>

Havstrategi

Statslige, regionale og kommunale myndigheder er ved udøvelse af beføjelser i medfør af lovgivningen bundet af de miljømål og indsatsprogrammer, der fastsættes efter §§ 12 og 13 i lov om havstrategi.

Havstrategirammedirektivet, som er implementeret i Danmarks Havstrategi, beskriver 11 deskriptorer, der bruges til at vurdere miljøtilstanden af et område. Deskriptorerne omfatter både receptorer og påvirkningskilder, der bruges til at klarlægge den menneskelige påvirkning af marine økosystemer.

Miljøtilstanden for deskriptorerne beskrives på baggrund af Basisanalysen for Danmarks Havstrategi II. Kystbeskyttelsens påvirkning af de enkelte deskriptorer vurderes, og det vurderes samlet, hvordan projektet vil påvirke miljø-tilstanden og muligheden for at opnå målsætningen for det berørte havområde.

Museumsloven

Det fremgår af museumslovens § 29 h, at såfremt der under anlægsarbejdet eller aktivitet på havbunden findes spor af fortidsminder eller vrage, så skal dette anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standes.

Den videre proces

Næste skridt i processen er, at kommunalbestyrelsen beslutter, om sagen fremmes. Beslutningen træffes på baggrund af denne udtalelse fra Kystdirektoratet samt en eventuel udtalelse fra de ejere af fast ejendom, der kan opnå beskyttelse eller anden fordel ved projektet.

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter ikke at fremme projektet, underrettes de borgere, som har anmodet om igangsættelsen af projektet. Hvis projektet fremmes, underrettes de ejere af fast ejendom, som vil opnå beskyttelse eller anden fordel ved projektet. Såfremt kommunalbestyrelsen ved sagens fremme ikke har fastlagt sig på en konkret løsning, bør det i brevet til de berørte grundejere fremgå, at der er forskellige løsninger i spil og årsagen til det.

Kommunalbestyrelsen offentliggør herefter på kommunens hjemmeside oplysninger om, hvornår de enkelte processkridt forventes afsluttet, herunder om eventuelle forsinkelser.

I perioden efter sagen er fremmet udarbejder kommunalbestyrelsen et konkret projekt og indsender en ansøgning til kommunen. Kommunalbestyrelsen kan vælge at afholde et eller flere møder med de berørte grundejere i løbet af projektet.

Kommunalbestyrelsen sender projektet i høring hos alle, som kan blive pålagt bidragspligt. Høringsfristen er mindst 4 uger. Høringsmaterialet skal som minimum indeholde en redegørelse for, hvilke foranstaltninger, der skal gennemføres, og hvorledes samtlige udgifter skal afholdes (bidragsfordeling).

Efter høringen er afsluttet, træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om det konkrete projekt. Afgørelsen indeholder en tilladelse til kystbeskyttelsesprojektet efter § 3 med evt. inklusion af anden lovligning samt bidragsfordeling med redegørelse for den. Endvidere kan afgørelse ift. VVM-pligt samt afgørelse om, hvorvidt der skal foretages en konsekvensvurdering inddrages. Det forudsætter dog, at sagsbehandlingsprocessen vedr. disse regler er blevet fulgt. Afgørelsen skal skriftligt meddeles ejere af naboejendomme og klageberettigede personer, organisationer og foreninger samt berørte offentlige myndigheder. Afgørelsen offentliggøres desuden på kommunens hjemmeside.

Kommunen skal i løbet af processen beslutte, om der skal oprettes et kystbeskyttelseslag og udarbejdes vedtægter for laget.

Yderligere information om procesforløbet i forbindelse med et kommunalt fællesprojekt kan findes på Kystdirektoratets hjemmeside:
<https://kyst.dk/klimatilpasning/kystbeskyttelse/sagsbehandling/sagsgangen-i-kommunale-faellesprojekter>

Opsummering

Kystdirektoratet vurderer, at der på projektstrækningen er behov for at beskytte husene mod syd mod oversvømmelse. Kystdirektoratet finder ud fra den akutte erosion og de oplevede hændelser, at der er behov for at beskytte den nordlige del mod akut erosion, samt mod kronisk erosion frem mod 2075.

Ift. strækning syd vurderes, at klitdigets linjeføring kunne optimeres en smule, mens digets linjeføring kunne trækkes yderligere tilbage og følge terrænet. Ift. metoder vurderer Kystdirektoratet, at klitdiget er en fornuftig løsning. Ift. diget er der opmærksomhedspunkter ift. landskab og afvandingsforhold ved skybrud. Som et alternativ til diget kan der overvejes et landskab tæt på husene med naturligt forekommende vegetation.

Ift. strækning nord vurderes, at linjeføringen kan flyttes ind til erosionsskrænten. Ift. metode er højvandsmur med kompenserende fodring og evt. suppleret med tildækning med sand af muren ikke en optimal konstruktion. Kystdirektoratet anbefaler i stedet for, at klitten reetableres.

Med venlig hilsen

Ilse Gräber Toxvig
igr@kyst.dk